

DOI: <https://doi.org/10.31392/NZ-npu-152.2021.06>

УДК 378.011.3-051:78

Лінь Їтун

ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ МІЖКУЛЬТУРНОЇ КОМУНІКАЦІЇ ТА КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТЬОГО ВЧИТЕЛЯ МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА В УМОВАХ СУЧАСНОГО ОСВІТНЬОГО ПРОСТОРУ

У статті досліджується актуальна проблема формування міжкультурної комунікації та компетентності майбутнього вчителя музичного мистецтва в умовах сучасного освітнього простору. Зазначається, що внаслідок стрімких міграційних процесів та геополітичних змін, система освіти постає перед необхідністю інтеграції в європейський соціокультурний простір, що актуалізує підготовку майбутніх учителів музичного мистецтва, здатних ефективно працювати у полікультурному середовищі. Метою дослідження є теоретичне обґрунтування особливостей формування міжкультурної компетентності сучасного вчителя музичного мистецтва.

Проаналізовано нормативно-правову базу України, зокрема Закони «Про освіту», «Про повну загальну середню освіту» та Професійний стандарт вчителя (2020), які на законодавчому рівні закріплюють здатність педагога забезпечувати інклюзивність як невід'ємну складову фахової діяльності. Акцентовано на необхідності синхронізації освіти з «Рамкою компетентностей для демократичної культури» Ради Європи.

Доведено, що музика є універсальною мовою емоцій, здатною долати етнічні та світоглядні бар'єри. Міжкультурна компетентність майбутнього вчителя розглядається як інтегративна якість, що поєднує усвідомлення культурного розмаїття із професійною здатністю використовувати музику для взаємодії у класі. Виокремлено її компоненти: когнітивний, комунікативний, емоційно-ціннісний, поведінковий та мотиваційний.

Визначено чинники успішного формування компетентності: комунікативні навички, професійна емпатія, знання світових музичних традицій та мотивація до участі у міжнародних проєктах. Наголошено на важливості переходу від пасивного мультикультуралізму до міжкультурного діалогу через впровадження принципів культурного плюралізму та створення навчальних ситуацій «зустрічі з Іншим».

Доведено, що ефективне формування міжкультурної компетентності вимагає модернізації освітніх програм та створення відкритої академічної атмосфери у закладах вищої освіти. Перспективи полягають у розробці навчально-методичного забезпечення та інструментарію діагностики рівнів сформованості компетентності здобувачів освіти.

Ключові слова: міжкультурна комунікація, міжкультурна компетентність, вчитель музичного мистецтва, полікультурна освіта, мистецька педагогіка, фахова підготовка.

В умовах розвитку інформаційних технологій, поглиблення глобалізаційних та міграційних процесів міжкультурна комунікація та компетентність набувають безпрецедентного значення. Сучасне суспільство стикається з викликами співіснування різних соціокультурних та етнічних спільнот, де вміння знаходити спільну мову є запорукою запобігання конфліктам. Сьогодні в європейських країнах, як і в Україні, практично неможливо знайти освітні заклади з абсолютно однорідним складом учнів. Стрімкий вплив комунікаційних технологій та мобільність населення формують нове полікультурне середовище, в якому

виникає гостра потреба у спеціальній освіті та вихованні, здатних навчити громадян гармонійно жити разом (Кендзьор П., 2017; Солодка А., 2016).

Здатність розуміти одне одного, незважаючи на культурні бар'єри, є фундаментальною передумовою безконфліктного функціонування суспільства. У цьому контексті особлива роль належить мистецькій освіті та, зокрема, вчителю музичного мистецтва. Оскільки музика є універсальною мовою емоцій, що долає етнічні кордони, саме на уроках музичного мистецтва створюються ідеальні умови для діалогу культур.

З огляду на це, проблема формування міжкультурної комунікації та компетентності у процесі професійної підготовки майбутнього вчителя музики набуває особливої актуальності. Цей виклик є надзвичайно важливим для багатонаціонального і полікультурного сучасного освітнього простору України, де, зокрема, навчаються десятки тисяч іноземних студентів. Відповідно, сучасний вчитель музичного мистецтва має бути не лише фахівцем-музикантом, а й ефективним медіатором міжкультурної взаємодії, здатним виховувати толерантність та повагу до культурного різноманіття у майбутніх поколіннях (Ковалинська І., 2019).

Незважаючи на те, що міжкультурна комунікація як відповідь на виклики сучасного глобалізованого світу є відносно новим напрямом наукових розвідок, цій проблематиці присвячено значну кількість праць. Аналіз наукових джерел з філософії, соціології, історії та психології засвідчує, що фундаментальні основи мультикультуралізму та міжкультурної комунікації ґрунтовно досліджували Дж. Беррі, О. Бордюк, І. Дзюба, П. Кендзьор, В. Марченко, І. Ковалинська, А. Перотті, С. Рашидов, А. Солодка, Ю. Сорока, О. Хижна та інші.

Водночас кардинальні геополітичні та соціальні зміни 2022 року, зумовлені повномасштабною війною, спричинили безпрецедентну хвилю вимушеної міграції та інтеграції українців у європейський соціокультурний простір. Це перевело питання міжкультурної компетентності з площини теоретичних дискусій у статус гострої практичної необхідності для всієї системи освіти. Проблему полікультурного виховання в педагогічних системах школи досліджував П. Кендзьор (2016; 2017); питання мультикультуралізму та його впливу на освіту аналізувала І. Сікорська (2019); проблематику формування міжкультурної компетентності майбутніх педагогів розробляла І. Ковалинська (2019). Проте специфіка формування зазначеної компетентності саме у майбутніх вчителів музичного мистецтва залишається висвітленою недостатньо.

Нормативно-правова база, що визначає зміст й особливості реалізації міжкультурної освіти в Україні, зазнала суттєвого концептуального оновлення в контексті розгортання реформи «Нова українська школа» та євроінтеграційного вектора розвитку держави. Основоположними вітчизняними документами у цій сфері виступають Конституція України та базовий Закон України «Про освіту» (2017). Специфіку формування міжкультурної комунікації на різних освітніх рівнях регламентують Закон України «Про повну загальну середню освіту» (2020), Закон України «Про вищу освіту» (2014, із системними змінами), а також оновлені Державні стандарти освіти.

Важливим кроком для професійної підготовки педагогів (зокрема і вчителів музичного мистецтва) стало затвердження наприкінці 2020 року Професійного стандарту вчителя, де здатність педагога ефективно працювати в полікультурному середовищі та забезпечувати інклюзивність визначено як невід'ємну складову його фахової компетентності. Вітчизняна освітня парадигма тісно синхронізується з міжнародними стандартами: «Рамка компетентностей для демократичної культури» Ради Європи слугує ключовим орієнтиром для підготовки сучасних фахівців, здатних до утвердження міжкультурного діалогу та соціальної згуртованості.

Систематизуємо ключові нормативні документи, що визначають рамки міжкультурної освіти для майбутніх учителів музичного мистецтва (табл. 1)

Таблиця 1

Нормативно-правова база міжкультурної освіти педагогів в Україні

<i>Нормативний документ</i>	<i>Значення для підготовки вчителя музики</i>
Закон України «Про освіту» (2017)	Визначає поняття компетентності як динамічної комбінації знань, умінь, навичок
Закон «Про повну загальну середню освіту» (2020)	Регламентує особливості міжкультурної освіти на шкільному рівні
Професійний стандарт вчителя (2020)	Закріплює полікультурну компетентність як невід'ємну складову фахової діяльності педагога
Рамка компетентностей для демократичної культури (Рада Європи)	Ключовий орієнтир для підготовки педагогів до міжкультурного діалогу
Державний стандарт базової середньої освіти (2020)	Містить вимоги до формування міжкультурних компетентностей учнів засобами мистецтва

Мета статті полягає в теоретичному обґрунтуванні особливостей формування міжкультурної комунікації та міжкультурної компетентності майбутнього вчителя музичного мистецтва в умовах сучасного освітнього простору.

Проблема міжкультурної комунікації та компетентності у сучасному глобалізованому світі залишається однією з найскладніших і найактуальніших. Дискусії європейських політиків та соціологів щодо кризи моделі пасивного мультикультуралізму (механічного співіснування різних спільнот) лише підкреслили необхідність переходу до активної міжкультурної взаємодії. Відповідно, сучасна європейська освітня парадигма розглядає термін «міжкультурний» не просто як констатацію факту «зустрічі» представників різних національних, релігійних чи етнічних спільнот, а як цілеспрямований процес їхнього діалогу та взаємозбагачення (Grushchynska N., 2020).

Досліджуючи теоретичні основи проблеми, варто звернутися до праці А. Колодій (2008), яка визначала мультикультуралізм як принцип політики, що «визнає і підтримує право громадян зберігати, розвивати та захищати усіма законними методами свої (етно)культурні особливості». Проте в умовах

сучасного освітнього простору педагогічна парадигма еволюціонувала від пасивного збереження культур до їхнього активного діалогу (Кендзьор П., 2016).

Базовий Закон України «Про освіту» трактує компетентність як «динамічну комбінацію знань, умінь, навичок, способів мислення, поглядів, цінностей, інших особистих якостей, що визначає здатність особи успішно соціалізуватися, провадити професійну або подальшу освітню діяльність». Екстраполюючи це фундаментальне визначення на нашу проблематику, міжкультурну компетентність майбутнього вчителя музичного мистецтва слід розуміти як інтегративну якість фахівця, яка поєднує глибоке розуміння власної та іншомовної культур із професійною здатністю використовувати універсальну мову музики для налагодження ефективної взаємодії у полікультурному класі (Ковалинська І., 2019).

Спираючись на фундаментальні європейські документи (зокрема, рамкові рекомендації Ради Європи щодо мовної та соціокультурної освіти), міжкультурна компетентність сучасного фахівця містить комплекс взаємопов'язаних складових, систематизуємо їх (табл. 2).

Таблиця 2.

Компоненти міжкультурної компетентності майбутнього вчителя музичного мистецтва

Компонент	Зміст	Прояв у педагога-музиканта
Когнітивний	Знання про культурні особливості різних народів, світові музичні традиції	Обізнаність зі зразками світової музичної спадщини
Комунікативний	Здатність до діалогу, подолання бар'єрів, роль культурного медіатора	Організація міжкультурного діалогу на уроці музики
Емоційно-ціннісний	Толерантність, емпатія, повага до культурного різноманіття	Рефлексивне сприйняття інших культур через музику
Поведінковий	Здатність до адаптивної педагогічної поведінки у полікультурному класі	Варіативність методів роботи залежно від культурного складу класу
Мотиваційний	Внутрішня готовність до міжнародних мистецьких проєктів та обмінів	Участь у міжнародних конкурсах, фестивалях, академічна мобільність

Аналіз компонентів свідчить про складний інтегративний характер міжкультурної компетентності, де когнітивні знання невіддільні від емоційно-ціннісних установок та практичних комунікативних умінь. Саме цей синтез є особливо важливим для педагога-музиканта, оскільки музична діяльність за своєю природою є одночасно інтелектуальним, емоційним та комунікативним актом (Сікорська І., 2019).

На формування міжкультурної компетентності майбутнього вчителя музичного мистецтва впливає комплекс взаємопов'язаних чинників. По-перше, це комунікативні навички: здатність до конструктивного міжкультурного діалогу, розвинена професійна емпатія, психологічна гнучкість та толерантність до

культурних відмінностей. По-друге, фундаментальні знання – інформація про світові музичні традиції та культурні особливості різних народів, здобута як у результаті фахового навчання, так і з особистого досвіду. Визначальний вплив на розвиток міжкультурної компетентності студента має його внутрішня мотивація: готовність брати участь у діяльності інститутів громадянського суспільства, долучатися до міжнародних мистецьких проєктів та транслювати повагу до культурного різноманіття у своїй майбутній педагогічній практиці.

На сучасному етапі розвитку педагогічної науки проблема міжкультурної освіти вийшла за межі суто теоретичних дискусій і стала ключовим вектором міжнародної освітньої політики. Провідні інституції, зокрема Організація Об'єднаних Націй (ООН), ЮНЕСКО та Рада Європи, концептуалізували бачення суспільного розвитку, в основі якого лежать цінності демократії, поваги до прав людини та верховенства права. Фундаментальні засади міжкультурного виховання були закладені у базових документах ООН, зокрема у «Декларації про поширення серед молоді ідеалів миру, взаємної поваги та взаєморозуміння між народами» (1965).

Еволюція міжнародних нормативних документів переконливо свідчить про зміщення акцентів від пасивного збереження мультикультурності до цілеспрямованого формування міжкультурної компетентності. Якщо основоположна Європейська культурна конвенція (1954) свого часу заклала лише базовий фундамент усвідомлення «спільної культурної спадщини» континенту, то актуальні директиви європейського освітнього простору вимагають від педагогів активних дій. У цьому вимірі завданням сучасного вчителя музики є не просто ознайомлення учнів із розмаїттям світових мистецьких традицій, а створення на уроках відкритого комунікативного середовища, де через мову музики відбувається живий діалог, подолання упереджень та взаємозбагачення різних культур.

Гостра потреба в імплементації міжкультурного підходу у фахову музично-педагогічну освіту зумовлена динамічними соціальними змінами останніх десятиліть. Ці трансформації характеризуються: по-перше, глобалізацією та цифровізацією освітнього, економічного і соціокультурного просторів, що стирає кордони та формує нові, універсальні способи взаємодії; по-друге, стрімким зростанням академічної та професійної мобільності молоді; по-третє, інтенсивними міграційними процесами, які трансформують демографічний склад суспільства і перетворюють сучасний шкільний клас на полікультурне середовище (Кендзьор П., 2017).

Як слушно зазначає у своєму дослідженні І. Сікорська (2019), щодо України «мультикультурність перетворюється на одну з новітніх освітніх стратегій», яка визначає якісно нові засади організації навчально-виховного процесу, модернізує методологію викладання фахових дисциплін та оновлює методику проведення позааудиторної роботи. Для майбутнього вчителя музичного мистецтва це означає, що опанування навичок міжкультурної комунікації стає стрижневим елементом його фахової компетентності.

Важливість інтеграції міжкультурного виміру у вищу освіту підтверджується і

положеннями Бухарестської декларації етичних цінностей і принципів вищої освіти в Європі, відповідно до яких університети є осередками формування етичних норм, а підготовка майбутнього вчителя музики має спиратися на потужний етичний фундамент, де повага до Іншого є базовою професійною цінністю. Як зазначає С. Рашидов (2012), «включення питань культурної різноманітності до навчальних програм і позанавчальної роботи університетів має позитивний вплив на етнічні, конфесійні питання, на створення конструктивної академічної атмосфери і більш інтенсивного залучення студентів до справ університету» (с. 234).

Для забезпечення успішності міжкультурної освіти педагог-музикант має спиратися на навчальні програми, побудовані на принципах недискримінації та культурного плюралізму. Надзвичайно важливим є вміння вчителя створювати на уроках спеціальні міжкультурні навчальні ситуації – своєрідні «зустрічі з Іншим» через занурення у незнайомі музичні традиції. Відповідно до сучасних європейських стандартів, шкільні мистецькі програми мають обов'язково містити розвиток соціальних («м'яких») навичок: здатності підтримувати публічний діалог, вирішувати конфлікти ненасильницьким шляхом, працювати в команді над спільними творчими проектами та мислити критично (Grushchynska N., 2020). Цим цілям сприяє також розширення простору неформальної мистецької освіти шляхом організації міжнародних музичних обмінів, творчих візитів і фестивалів.

Висновки. Проведений теоретичний аналіз дає змогу констатувати, що в умовах глобалізації, розширення міграційних процесів та інтенсивних соціокультурних трансформацій формування міжкультурної комунікації та компетентності майбутнього вчителя музичного мистецтва постає як одне з пріоритетних завдань сучасної вищої педагогічної освіти. У реаліях сучасного освітнього простору ця вимога закріплена як на рівні вітчизняного законодавства (зокрема, у Професійному стандарті вчителя 2020 р.), так і в ключових європейських рекомендаціях щодо демократичної культури та інклюзії (Кендзьор П., 2017; Ковалинська І., 2019).

Специфіка фахової підготовки майбутніх учителів музичної освіти полягає в тому, що він отримує унікальний інструмент впливу – музичне мистецтво, яке слугує універсальною мовою емоцій та здатне ефективно долати етнічні, мовні чи світоглядні бар'єри. Відтак, міжкультурну компетентність майбутнього вчителя музичного мистецтва слід розглядати як складну інтегративну якість, що поєднує глибоке розуміння розмаїття світової культурної спадщини, розвинену емпатію, толерантність, здатність до безконфліктної комунікації та вміння виконувати роль культурного медіатора в полікультурному шкільному середовищі. Успішне формування такої компетентності потребує цілеспрямованої модернізації освітніх програм, впровадження принципів культурного плюралізму та створення у закладах вищої освіти атмосфери відкритого міжкультурного діалогу.

Подальші наукові розвідки у цьому напрямі ми вбачаємо у розробці відповідного навчально-методичного забезпечення та дієвого інструментарію для діагностики рівнів сформованості зазначеної компетентності на різних етапах фахової підготовки здобувачів освіти.

Використана література:

1. Бухарестська декларація етичних цінностей і принципів вищої освіти в Європі. URL: https://www.tyuiu.ru/media/files/2012/02_24/bukharestskaja-deklaratsija.doc.
2. Декларація про поширення серед молоді ідеалів миру, взаємної поваги та взаєморозуміння між народами (1965). URL: un.by/ru/documents/humrights/bsm.
3. Закон України «Про освіту» (2017). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text>.
4. Закон України «Про повну загальну середню освіту» (2020). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/463-20>.
5. Кендзьор П. І. Основні засади організації полікультурного виховання у педагогічній системі школи. Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. 2016. № 1. С. 89–99.
6. Кендзьор П. І. Полікультурне виховання учнів у системі діяльності загальноосвітнього навчального закладу (теорія та методика) : дис. ... д-ра пед. наук : 13.00.07; НАПНУ Інститут Проблем виховання. Київ, 2017. 448 с.
7. Ковалинська І. В. Полікультурна освіта в Україні: поняття та сутність. Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова. Серія 11. Соціальна робота. Соціальна педагогіка. 2019. Вип. 14. С. 78–85.
8. Колодій А. American doctrine of multiculturalism and ethnonational development of Ukraine. Agora. 2008. Vol. 6. PP. 5–14.
9. Професійний стандарт вчителя (затверджений наказом МОН України, 2020). URL: <https://mon.gov.ua>.
10. Рекомендація про виховання в дусі міжнародного взаєморозуміння, співробітництва і миру та виховання в дусі поваги прав людини й основних свобод. URL: un.by/ru/documents/humrights/bsm.
11. Рашидов С. Ф. Виховання у студентської молоді цінностей громадянського суспільства: проблеми теоретичної концептуалізації. Луганськ, 2012. 347 с.
12. Сікорська І. М. Мультикультуралізм та його вплив на освіту. Вісник НТУУ «КПІ». Політологія. Соціологія. Право. 2019. Вип. 3 (43). С. 132–138.
13. Солодка А. К. Педагогічна стратегія формування міжкультурної взаємодії студентів вищих навчальних закладів : монографія. Миколаїв : Іліон, 2016. 364 с.
14. Державний стандарт базової середньої освіти (2020). Постанова КМ України від 30.09.2020 № 898. URL: <https://www.kmu.gov.ua>.
15. Європейська культурна конвенція (1954). URL: <http://www.memo.ru/prawo/cult/541219.htm>.
16. Intercultural Communication as an academic discipline. URL: <https://infopedia.su/17xecf4.html>
17. Kolodiy A. American doctrine of multiculturalism and ethnonational development of Ukraine. Agora. 2008. Vol. 6. P. 5–14.
18. Grushchynska N. Intercultural Competence Formation in Future Teachers: European Experience. Science and Education. 2020. № 1. С. 65–71.
19. Рамка компетентностей для демократичної культури Ради Європи. Страсбург : Рада Європи, 2018. 135 с.
20. Плещунов Ф. О. Германия: натиск на ислам. URL: <http://www.iimes.ru/rus/stat/2012/28-07-12.html>.

References:

1. Bukharestskaya deklaratsiya eticheskikh tsennostey i printsipov vysshego obrazovaniya v Evrope [Bucharest Declaration of Ethical Values and Principles in Higher Education in Europe]. URL: https://www.tyuiu.ru/media/files/2012/02_24/bukharestskaja-deklaratsija.doc.
2. Deklaratsiya o rasprostraneniі sredi molodezhi idealov mira [Declaration on the promotion of the ideals of peace among young people] (1965). Retrieved from un.by/ru/documents/humrights/bsm.
3. Zakon Ukrainy "Pro osvitu" [Law of Ukraine "About education"] (2017). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text>.
4. Zakon Ukrainy "Pro povnu zahalnu seredniu osvitu" (2020). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/463-20>.
5. Kendzior P. I. (2016). Osnovni zasady orhanizatsii polikulturnogo vykhovannya [Basic principles of multicultural education]. Pedagogichni nauky: teoria, istoria, innovatsiyni tekhnolohiyi, 1, 89–99.
6. Kendzior P. I. (2017). Polikulture vykhovannya uchniv u systemi diyalnosti zahalnoosvitnioho navchalnoho zakladu [Multicultural education in the system of activity of a general educational institution]. Kyiv: Institute of Educational Problems NAPS, 448 p.

7. Kovalynska I. V. (2019). Polikulturalna osvita v Ukraini: ponyattia ta sutnist [Multicultural education in Ukraine]. Scientific journal of NPU Drahomanov, ser. 11, vol. 14, 78–85.
8. Kolodiy A. (2008). American doctrine of multiculturalism and ethnonational development of Ukraine. *Agora*, 6, 5–14.
9. Profesiynny standart vchytelya [Professional standard of a teacher] (2020). MON Ukraine.
10. Rasydov S. F. (2012). Vykhovannya u studentskoi molodi tsinnostei hromadyanskoho suspilstva [Education of civil society values in student youth]. *Luhansk*, 347 p.
11. Sikorska I. M. (2019). Multikulturalizm ta yoho vplyv na osvitu [Multiculturalism and its impact on education]. *Visnyk NTUU «KPI». Politolohiia. Sotsiolohiia. Pravo*, 3 (43), 132–138.
12. Solodka A. K. (2016). Pedagogichna stratehiya formuvannya mizhkulturnoi vzaiemodii studentiv [Pedagogical strategy for forming intercultural interaction of students]. *Mykolaiv: Ilion*, 364 p.
13. Grushchynska N. (2020). Intercultural Competence Formation in Future Teachers: European Experience. *Science and Education*, 1, 65–71.
14. Council of Europe (2018). Reference Framework of Competences for Democratic Culture. Strasbourg: Council of Europe.
15. Intercultural Communication as an academic discipline. Retrieved from <https://infopedia.su/17xecf4.html>.
16. Pleshchunov F. O. Germaniya: natisk na islam. Retrieved from <http://www.iimes.ru/rus/stat/2012/28-07-12.html>.

Lin Yitong. Features of the formation of intercultural communication and competence of future music teachers in the modern educational environment.

The article investigates the pressing issue of forming intercultural communication and competence of future music teachers in the modern educational environment. It is noted that due to rapid migration processes and geopolitical changes, the education system faces the need to integrate into the European sociocultural space, which actualizes the preparation of future music teachers capable of working effectively in a multicultural environment. The purpose of the study is the theoretical substantiation of the features of forming the intercultural competence of a modern music teacher.

The regulatory and legal framework of Ukraine has been analyzed, in particular, the Laws "On Education", "On Complete General Secondary Education", and the Professional Standard of a Teacher (2020), which legislatively enshrine the educator's ability to ensure inclusivity as an integral component of their professional activity. Emphasis is placed on the need to synchronize education with the Council of Europe's "Reference Framework of Competences for Democratic Culture".

It is proven that music is a universal language of emotions capable of overcoming ethnic and ideological barriers. The intercultural competence of a future teacher is considered an integrative quality that combines the awareness of cultural diversity with the professional ability to use music for classroom interaction. Its components are highlighted: cognitive, communicative, emotional and value-based, behavioral, and motivational.

The factors of successful competence formation are determined: communication skills, professional empathy, knowledge of world musical traditions, and motivation to participate in international projects. The importance of transitioning from passive multiculturalism to intercultural dialogue through the implementation of cultural pluralism principles and the creation of educational situations of "encountering the Other" is emphasized.

It is proven that the effective formation of intercultural competence requires the modernization of educational programs and the creation of an open academic atmosphere in higher education institutions. Prospects for further research lie in the development of educational and methodological support and tools for diagnosing the levels of competence formation in students.

Keywords: *intercultural communication, intercultural competence, music teacher, multicultural education, art pedagogy, professional training.*